

VERA IN LJUBEZEN

NADICA KOPAČ GROHAR

*(Govor na Slovenskem dnevu,
v nedeljo 28. oktobra na Pristavi)*

Društvo Slovenska pristava slavi svojo 45. obletnico. Za mnoge tu prisotne je to drugi dom. Radi ga imamo, saj smo v njem preživeli čudovita otroška in mlada leta, ki so za slehernega človeka najlepša! Tu smo pri sv. mašah slavili Boga v materinščini, tu se brezskrbno igrali s sovrstniki, prihajali v slovensko šolo in mladinske organizacije, tu prepevali v zborih in pripravljali gledališke predstave, se izobraževali na sestankih, polagoma pa začeli dajati mlajšim, kar smo zastonsko prejeli od starejših. Skupaj smo ustvarjali to širšo pristavsko družino, ki se je vedno zavedala, da bo uspela v svojem poslanstvu, če bo složno povezana z ostalimi slovenskimi domovi, če se ne bo samozadostno zaprla vase. Zato z veseljem praznujemo naš krajevni praznik, združen s sedeminpetdesetim Slovenskim dnevom!

Slovenski dan - dan vseh, ki smo po rodu in srcu Slovenci! Lepo geslo današnjega praznika: »Družni nas ista kri, družijo iste skrivnostne vezi« nas vodi k razmišljanju o slovenski družini, naši skupnosti in slovenskem narodu.

Starejši člani te naše drage skupnosti ste nam vzor zvestobe slovenski domovini. Hvala vam za zgled celostne življenjske drže in sile, saj ste znali v skrajni bedi, praznih rok, a ljubezni do domovine polnih src, ustvariti te domove, ki nam dajo varno zavetje, kjer lahko soustvarjamo slovensko kulturo. Zdaj smo na vrsti mi, da damo na razpolago svoje talente in z odgovornostjo predamo slovenstvo naprej.

V prvih časih naselitve ste ustanavljali slovenske, res krščanske družine, ki so podpirale dušno pastirstvo in skupne domove, ti pa so hkrati plemenitili člane družin in dopolnjevali domačo vzgojo. Tako naj bo tudi odslej! Obrnimo vso pozornost v pripravo mladine na ustanavljanje trdnih družin na podlagi zvestega zakona, ki naj velikodušno sprejema nova življenja in jim vcepi smisel za verske in narodne vrednote. Zdrava družina je srčika slehernega naroda, njegov predpogoj! Vsa vzgojna in tehnična sredstva ne bodo zapolnila vrzeli ki nastane, če družina odpove. V njej se polagajo temeljni vrednoti - ali pa te njeni člani nikoli ne bodo imeli, saj družbena občila in javno mnenje pospešujejo v glavnem le njih razkroj. Tudi za našo skupnost to drži! Zato je danes vzgojno delo staršev bolj potrebno kot kdaj koli, in zahteva od njih velik napor, od katerega nas družba odvrta, saj predlaga lažjo pot sebičnosti, lagodnosti in uživanja. Šola lahko dobro opravljeno delo staršev le dopolnjuje. Starši pa morajo imeti čas, da se posvetijo vzgojnemu nalogam! Današnji slog življenja, v katerem le hitimo, večkrat onemogoča mirno, vztrajno vzgojo za nadnaravne in naravne kreposti. Vzemimo si čas za pogovor s svojimi otroki. Žene, postanimo prave strokovnjakinje materinstva in podajanja verskih in narodnih vrednot, prav tako možje v očetovstvu! Kazalo bi se vprašati, če ob skrbnem iskanju datumov za prireditve, prav tako skrbno iščemo proste nedelje za družinsko življenje ali za formativne sestanke staršev, ki imajo težko dolžnost vzgoje potomcev, za katero ni strokovnega usposabljanja.

Želimo prihajati v naše domove, ker so slovenski, pa tudi ker v njih dobimo zdravo družbo. Da pa bo slovenska in zdrava tudi ostala, se mora prav vsak izmed nas potruditi, da celoti nudi svoj delež, torej, da čim bolj vzgoji lastne otroke! V prijateljstvu s sebi enakimi,

(nadaljuje na 4. strani)

Dvomljivi referendumi

Vprašanje referendumov o holdingu in t.i. slabi banki je te dni v ospredju političnega dogajanja. Predsednik državnega zbora Gregor Virant je sporočil, da je referendumska zahteva o slabi banki neveljavna, prvič se je na dogajanje odzval tudi premier Janez Janša. Napovedal je, da bo vlada zahtevala ustavno presojo o referendumu o holdingu.

Trideset poslancev, med njimi vsi poslanci PS-a (Jankovičeva Pozitivna Slovenija), nepovezana poslanca Borut Ambrožič in Ivan Vogrin ter poslanec SD-ja Srečko Meh, je v torek ponoči tik pred iztekom roka vložilo zahtevo za razpis zakonodajnih referendumov o zakonih o ukrepih za krepitev stabilnosti bank in Slovenskem državnem holdingu. Ker se je s podpismi za referendum o prvem zapletlo, so bile oči uprte predvsem v Viranta. Predsednik parlamenta je sporočil, da zahteva za razpis referendumov o slabi banki ni bila vložena skladno z zakonom in poslovnikom državnega zbora, kar pomeni, da

referenduma o tem zakonu ne bo. O razpisu referendumov o zakonu o holdingu so poslanci odločali na torkovi izredni seji, prav v trenutku, ko je naš tedni šel v tisk. Šlo je za to, če bo Državni zbor razpisal referendum ali sprejel zahtevo za presojo ustavnosti referendumov o holdingu. Ustavno sodišče bi v tem primeru imelo 30 dni časa, da odloči o zadevi. Če referendum o holdingu bo, bodo volivci na njem odločali v januarju.

Janša je že napovedal, da bo vlada zahtevala ustavno presojo o referendumu glede zakona o holdingu. Vseh 30 poslancev, ki so referendum zahtevali, je pozval, naj razmislijo o smislu vlaganja takšnih zahtev, saj bo ves dodaten čas pred uveljavitvijo zakona vnesel dodatno nestabilnost v ključnem času. Vlada bo morala zaradi referendumov po njegovih besedah razmišljati tudi o scenariju B, saj padanje bonitetnih ocen ne pomeni samo dražjega zadolževanja Slovenije, temveč tudi ostalih državnih ustanov. Vlada bo tako morala znova

skrbno pregledati načrte za naprej, tudi tiste v proračunu.

Na finančnem ministrstvu so medtem opozorili, da finančni trgi skrbno spremljajo ekonomsko in politično dogajanje v Sloveniji ter da zahtevi za razpis referendumov o slabi banki in holdingu tako predstavljata negativno novico. Zapisali so, da je cena zadolževanja države zaradi referendumskih zahtev narasla.

V nekaterih koalicijskih strankah so že pozdravili novico, da bo zakon za sanacijo bančnega sistema le lahko zaživel. V SLS-u so Virantovo odločitev pričakovali. Ta zakon je po njihovi oceni tudi eden ključnih za čimprejšnjo spodbuditev bank. V Novi Sloveniji so zadovoljni, da referendum o slabi banki ne bo, glede pobude za referendum o holdingu pa so prepričani, da gre zgolj za politično nagajanje. V stranki še dodajajo, da so lahko odlašanje z uveljavitvijo zakonov ali referendumov o njih usodni za državo.

Vsi na volitve

To nedeljo bodo potekale v Sloveniji predsedniške volitve. Teh se udeležujemo tudi slovenski državljani, ki živimo v Argentini. Ker je letos volilno gradivo za glasovanje po pošti kar množično pravočasno prispelo, je zelo veliko rojakov svojo dolžnost (pravico) že izpolnilo in glasovnice oddalo po pošti ali jih direktno ali indirektno dostavilo na veleposlaništvo RS v Buenos Airesu.

Tisti pa, ki tega še niso izvršili, lahko to glasujejo direktno v prostorih veleposlaništva. To nedeljo, 11. novembra, bo glasovanje potekalo v prostorih veleposlaništva Republike Slovenije v Buenos Airesu (Av. Santa Fe 846 - 6° nadstropje) in sicer med 9. in 17. uro. S sabo moramo imeti veljaven argentinski dokument. Dobili bomo glasovnico, na kateri moremo obkrožiti zaželenega kandidata (samo enega, sicer bo glas razveljavljen).

Dr. Milan Zver

BESEDA CERKVE

Pred nedeljskimi volitvami predsednika države je izjavo za javnost na novinarski konferenci pretekli torek, 6. novembra predstavila Komisija pravičnost in mir pri Slo-

venski škofovski konferenci.

Na najvidnejšo funkcijo v državi bomo volili osebo, od katere pričakujemo, da bo s svojo avtoriteto pozitivno vplivala na razvoj naše države in na uveljavljanje temeljnih človeških ter demokratičnih vrednot, so zapisali v izjavi za javnost. »Funkcija predsednika republike ima velik simbolni pomen, ki je v času krize še toliko večji, zato je pomembno, da pred volitvami razmislimo o vrednotah, ki jih bo poosebljal bodoči predsednik.«

Ob predsedniških volitvah se obračajo na katoličane in vse druge dobronamerne ljudi ter jih vabijo k udeležbi na volitvah in k treznemu premisleku, komu bodo namenili svoj glas.

»Udeležba na volitvah je državljanska in še posebej krščanska dolžnost, saj tako pokažemo, da je Slovenija naša in da državljani odločamo o njeni prihodnosti. Glas vsakega državljanja je enako vreden in enako potreben. Državljanom ne sme biti vseeno, kakšno je in kakšno bo politično, gospodarsko, socialno in duhovno stanje v naši domovini.« Z glasovanjem za najbolj primerne kandidata za najvišje vodstveno mesto v državi prispevamo k napredku Slovenije, so še prepričani v Komisiji pravičnost in mir.

Nagradni natečaj na temo Slovencev v izseljenstvu

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu tudi letos razpisuje nagradni natečaj za diplomsko, magistrsko in doktorska dela na temi Slovencev v zamejstvu in Slovenci v izseljenstvu.

Vse, ki ste v preteklem študijskem letu 2011/2012 na univerzi v Sloveniji ali zunaj nje diplomirali, magistrirali ali doktorirali iz teme Slovencev zunaj meja Slovenije, vabljeni k prijavi na natečaj. **Rok za oddajo del je 14. december 2012.** Vse podrobnosti nagradnega natečaja pa najdete v besedilu razpisa, na spletni strani urada: **www.uszs.gov.si**

Z nagradnim natečajem Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu že vrsto let spodbuja raziskovalne študijske dejavnosti na področju zamejske in izseljenške tematike. Urad s tem tudi spodbuja krepitev zavesti o njeni pomembnosti za ohranjanje slovenske identitete v matični domovini in zunaj njenih meja.

Finančna kazen

Sloveniji grozi finančna kazen, ker evropskih direktiv o plinu in električni energiji še ni v celoti prenesla v svojo zakonodajo, čeprav bi morala to storiti do lanskega marca. Evropska komisija jo bo namreč zaradi tega tožila na Sodišču Evropske unije in ob tem zahtevala dobrih deset tisoč evrov dnevne kazni za vsako direktivo.

Poleg Slovenije gre na sodišče tudi Poljska, ki je doslej delno prenesla v svojo zakonodajo le direktivo o električni energiji. Obe državi se sicer še lahko izogneta kazni, če obe evropski direktivi o delovanju notranjega energetskega trga preneseta v svojo zakonodajo pred izrekom sodbe. Prvi opomin zaradi evropske energetske zakonodaje je Slovenija dobila septembra lani, drugega pa junija letos, vendar kljub temu do sedaj ni ustrezno ukrepala. To pa ni vse. Slovenija je iz Bruslja dobila še tri opomine: naj upošteva predpise o trajnostni rabi pesticidov, naj počisti odlagališča in naj prenese evropsko zakonodajo o železniškem sistemu.

VTISI IZ SLOVENIJE

Evropska turneja slovenskih glasbenikov

Že nekaj mesecev prej so se pojavili veliki plakati, ki so najavljali koncertno izvedbo Jolante. Za navadnega zemljana čudno ime, za tiste, ki se spoznajo pa gre za lirčno opero v enem dejanju, ki je zadnje operno delo Petra Iljiča Čajkovskega.

V naslovni vlogi je bila tudi s fotografijo predstavljena Ana Netrebko, ki je v zadnjih letih postala prva dama največjih opernih odrov, tudi Metropolitanske opere v New Yorku. A med tolilikimi neznanimi imeni je bilo razvidno tudi ime basista **Luke Debeveca Mayerja** v vlogi grajskega vratarja Bertrama.

Premiera 30. oktobra v Gallusovi

Luka Debevec Mayer

dvorani Cankarjeva doma v Ljubljani je bila tudi začetek turneje, ki se vije po velikih koncertnih odrih Evrope, od Stuttgarta (Liederhalle), Münchna (Gasteig), Amsterdama (Concertgebouw), Pariza (Pleyel), Berlina (Berlinska filharmonija), Frankfurta (Alte Oper), Nürnberga (Meistersinghalle), Prage (Smetanova dvorana), Essna (Dvorana filharmonije) do slovesnega zaključka 30. novembra na Dunaju (Musikverein).

Nastop Ane Netrebko pomeni za Ljubljano veliko odmevnost v opernem svetu. Veliko dodano vrednost pomeni tudi podatek, da so v ta iz-

jemni projekt vključeni »poleg simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije in Slovenskega komornega zbora še številni solisti, med katerimi so tudi slovenski: Monika Bohinec, Nuška Drašček Rojko, Theresa Plut in Luka Debevec Mayer, kar pomeni lepo priložnost za njihovo mednarodno uveljavitev«, kot je zapisal glasbeni kritik Marijan Zlobec. Taktirka je ves čas v rokah glavnega dirigenta SF Emmanuela Villauma.

Po prvem nastopu v Cankarjevem domu so zapisali, da je na koncu Jolante bilo osem minut stoječih ovacij za vse odlične soliste. Dober začetek je navdušil tudi udeležence koncerta iz tujine, kar bi lahko bil znak, da bodo nastopajoči želi velike uspehe na tej odmevni turneji Slovenske filharmonije.

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

STONE MIZERIT

Mnogo je dejstev v argentinski politiki, ki jih težko razlagamo z vidika logike. Kaže, kot da ta država ne sledi običajnim pravilom politične teorije, ampak nekim prav posebnim, ki imajo lastno dinamiko in seveda nepredvidljive posledice.

V pričakovanju 7D. Tako vlada kot opozicija nestrpno pričakujeta ključni datum 7. decembra. Takrat naj bi se odločila usoda multimedijske hiše Clarín. A z vidika današnjega dne ni toliko važno, ali bo vlada zasegla radijske in televizijske postaje, ki so v lasti tega podjetja. Bistveno je vsakodnevno poseganje vlade na področje sodne oblasti, pod izgovorom, da zagotovi »izvrševanje zakona« po lastni volji v zadevi medijev. Nenehni so pritiski, obtožbe in nelegalno imenovanje nadomestnih sodnikov. Prišlo je celo tako daleč, da je pravosodni sekretariat vložil tožbo proti enemu izmed članov sodne zbornice, a z dokazi, ki ničesar ne dokazujejo. So res pričakovali sodni postopek? Ne, šlo je le za nov pritisk nanj in na ostale člane zbornice, ki bo morala kmalu odločiti o zadevi »osovraženega« dnevnika. Vse to kaže, da je »afera Clarín« le kulisa, čeprav bistvena in osrednja, za katero se skriva namen vlade, da si podvrže sodno oblast. Z absolutnim obvladanjem izvršilnosti, z lastno večino v poslanski zbornici in senatu, ki parlament spremeni v »notarsko pisarno« predsednice, bi obvladanje sodišč zadalo dokončni udarec republikan- ski organizaciji države. Če temu dodamo, da bi z 7D vlada zasegla tudi medije, bi lahko govorili o zatonu demokracije v državi. Res ostane nekaj neodvisnih dnevnikov. A z zakonom o javnem interesu časopisnega papirja jih lahko kmalu prisili v životarjenje. Zanimivo ob tem pa je, da vlada ne more nadzirati medmrežja. Po internetu danes svobodno in množično krožijo protivladna gesla, obtožbe, opozorila, pozivi. Tako se že nekaj časa vabi na novo protestno zborovanje po vsej državi, ki bo v četrtek, 8. novembra. Zanimivo je eno izmed gesel poziva: »Z močnim 8N, ne bo uspešnega 7D«.

A nekaj se maje. Zanimiv je bil članek, ki ga je pred kratkim objavil brazilski dnevnik O'Globo. Brez ovinkov pove, kar tukaj beremo med vrsticami: gospa je absoluten tiran nad življenjem in delovanjem vlade. Skoraj nima svetovalcev, razen zelo majhnega kroga popolnoma predanih, ki po strokovno splošno usposobljeni vodenja države. Le tako se lahko

razlaga nenehne spodrsiljaje a tudi grobe napake v vladnem delovanju. V notranjem pogledu je predsednica v kratkih mesecih sedanjega mandata padla s 54% glasov na volitvah, pod 30% današnje javne priljubljenosti. V zunanjem svetu Argentina tudi nenehno pada: ni spoštovanje in upoštevanja, ni investicij (na primer za petrolejsko družbo YPF), vrstijo se negativne obsodbe v zadevi zapadlega zunanjega dolga. In najbolj zaskrbljujoče: ni kreditov. Celo Bolivija plačuje za mednarodne kredite 4,8% letno, medtem ko naša država ne dobi kreditov pod 9,25% obrestne merice. Skrbi tudi dejstvo, da je cena soje nehala rasti in celo nekoliko padla. Od tega si je vlada mnogo obetala. Izvoz industrijskih izdelkov nenehno pada, ker država zaradi inflacije (ki je vlada ne prizna) izgublja na kompetitivnosti. Le zaprta vrata za uvoz in kladu (cepo) na devize, predvsem dolar, nekoliko rešuje položaj. Koliko časa lahko gospodarstvo še normalno deluje v tem položaju, predvsem ker je tiskanje vedno manj vrednega denarja dejansko pobesnelo? Prihodnost ni svetla.

In vendar. Tukaj pride na vrsto v uvodu omenjena posebnost. Kljub napakam, padajoči priljubljenosti in vedno slabšemu socialnemu položaju ne vidimo izhoda in se tresemo, da ne bi predsednica morda ponovno zmagala, če bi se lahko predstavila. Zakaj? Ker ni alternative. Celotna opozicija je nezmožna prevzeti in kanalizirati ljudsko nejevolje in jo uporabiti na volitvah. Do prihodnjih nadomestnih parlamentarnih volitev manjka slabo leto. A ni videti moža, ne stranke, ki bi izstopala. Radikali res zbirajo svojo četo in se postavljajo na čelo odpora proti spremembi ustave. A stranka je popolnoma anemična. Široka napredna fronta (FAP) zbira levico. A te dni je njen vodja, socialist Binner utrpel hud udarec, ko se je razvedela afera o korupciji policije v njegovi provinci Santa Fe. Bajje korenine segajo v čas njegovega guvernerstva. Vlada je to izrabila za krut napad nanj. Macri in njegov PRO uživajo precejšen ugled. A nima močne mreže po vsej državi, niti dovolj v sami provinci Buenos Aires. Nekateri ga celo kritizirajo zaradi njegovega ljubimkanja z glavnim tajnikom uporne CGT Moyanom. De Narváez se približuje Scioliju. Edino v Mendozi se je opozicija zedinila in blokirala možnost ustavne spremembe, da bi kirchneristični guverner lahko ponovno kandidiral. Nekaj upanja ostaja.

SVETE VIŠARJE

Romarska pešpot v nevarnosti

V Kanalski dolini že nekaj časa dvigujejo prah napovedane spremembe in predlogi za preureditev ene izmed najpomembnejših pohodniških in romarskih poti za Slovence, ki iz Žabnic preko Višarske planine pelje k svetišču na Sv. Višarjah. Izraz preureditev je evfemizem: trbiška občina in turistična družba Promotour bi namreč križev pot skozi Višarski graben želeli spremeniti v smučarsko progo.

Zgodba je od vsega začetka zbrala kritično množico občanov in faranov iz Žabnic, ki so se z nekaj tisoč podpisi postavili v obrambo romarske poti in odločno kritizirali nov »turistični« načrt. Spor je začasno rešilo tržaško nadzorništvo na ministrstvu za kulturno dediščino in kulturne dejavnosti, ki je pot zakonsko zaščitilo z okoljskimi omejitvami. Toda občina Trbiž in za njo vplivna družba Promotour se nista vdali: sledila je pritožba na deželno upravno sodišče, ki pa je soglasno potrdilo ministrski odlok in s tem branilo višarsko romarsko pešpot pred ekonomskim mogotcem. A tokrat je pot res trnova in strma, kajti občina se zdaj pritožuje še na upravno sodišče in ni še jasno, kako se bo zadeva rešila.

Najbolj sveže novice s tega področja dobimo v pismu

treh opozicijskih svetnikov s Trbiža, ki predstavljajo občinski listi »Drugi Trbiž« in »Zelena Kanalska dolina«. Enrico Toniutti, Gabriele Moschitz in Marco Lazzarini v krajšem besedilu odločno kritizirajo upravitelje kanalske »prestonice«, ki se s svojo politiko ne zavzemajo za »vzdrževanje in čiščenje poti, skrb za kapelice križevega pota, uresničitev potrebne signalizacije, postajališč s klopami za počitek in okrepčitev«. Jasno je, da občina Trbiž ne

investira v »študijo promocije in ovrednotenja pešpoti, s prirejanjem dogodkov in srečanj turistične in kulturne narave«. Pot skozi Višarski graben je izrednega zgodovinskega, a tudi ekonomskega pomena: že danes jo v poletnih mesecih obišče na desetine romarjev na dan, a tudi pozimi je zelo obiskana predvsem na račun zagnanih turnih smučarjev. »Zakaj torej stopiti na tvegano in potratno pot, ki nima dovolj utemeljitev za celovito rast območja?« Zdi se, da načrt nove smučarske steze podpirajo, kot se pogosto dogaja, redki, a vplivni možje, ki bi radi naravno in kulturno dediščino območja unovčili za svoje posle.

Jernej Šček, Novi glas, Gorica/Trst

DEVINSKO-NABREŽINSKA OBČINA

Alojz Rebula - častni občan

V avditoriju Jadranskega zavoda združenega sveta v Devinu so v četrtek, 18. oktobra prof. Alojza Rebulo imenovali za častnega občana občine Devin Nabrežina. Pisatelj in akademik se je namreč rodil v Šempolaju in v raznih svojih delih opisoval tudi svojo rojstno vas in kraje ter primorske ljudi.

Po začetni glasbeni točki je praznični dogodek uvedla odbornica za kulturo Marija Breclj, župan Vladimir Kukanja pa je nato Alojza Rebulo slovesno razglasil za častnega občana devinsko-nabrežinske občine. Poudaril je, da je občinska skupnost ponosna na uglednega intelektualca, ki se je rodil v Šempolaju in s svojim literarnim delom zaslovel v slovenskem kulturnem prostoru in v svetu.

Rebula se je zahvalil vsem, ki so pripomogli k slovesnemu dogodku, zlasti pobudniku Ivu Jevnikarju.

O pisatelju in njegovem delu je poglobljeno v slovenščini in italijanščini spregovorila Tatjana Rojc. Izrisala je Rebulov literarni svet, ki je sicer navadno postavljen v čisto realne zgodovinske okvire, vendar pa uglašen na večna vprašanja, ki zaposlujejo vsakega človeka in zadevajo bistvo našega bivanja na svetu.

Igralka Slovenskega stalnega gledališča Lara Komar in Danijel Malalan sta nato prebrala več odlomov, nastopil pa je tudi šolski zbor omenjenega zavoda.

Da 'nihče ni prerok v svoji domovini', ima tudi izjeme. Kot tokrat.

Slovenska konferenca SSK

Svetovni slovenski kongres (SSK) je vseslovenska organizacijska skupnost, ki povezuje in združuje Slovence doma in po svetu na temelju zavezanosti slovenstvu, ne glede na nazorske, strankarske in druge razlike. Stavljajo ga enajst konferenc, slovenska konferenca je imela nedavno volitve.

SSK sestavljajo konference: Avstralija, Argentina, Avstrija, BiH, Italija, Kanada, Koroška, Nemčija, Slovenija, Velika Britanija in ZDA. Zbor Slovenske konference Svetovnega slovenskega kongresa je na zasedanju 25. oktobra 2012 izvolil novo vodstvo. Novi predsednik je postal Franci Feltrin, trije izvoljeni podpredsedniki pa so: prim. Majda Kregelj Zbačnik, dr. med., Borut Korun, dr. dent. med in dr. Stanislav Raščan.

IZ ZAGORJA

Južnoameriška turneja skupine Orlek

Po dolgem organiziranju južnoameriške turneje skupine Orlek, se je ta v teku prvih tednov oktobra končno uresničila. Stik je nastal že pred dvema letoma med vodjo skupine (Mitja Tori) ter kulturnim referentom slovenskega doma San Martín (Viktor Leber).

je bila njihova glasba, mešanica rock'n'rolla, nekakšen folk punk polka rock. Pestra instrumentalna zasedba, ki poleg tradicionalne rockovske postave obsega še pihalno sekcijo in harmoniko, pa jih uvršča v etno folk glasbo. Posebnost so besedila, ki so socialno humorno obarvana s številni-

skrbela Marjan Avguštin in Kristjan Tašner, v slovenskem domu San Martín, kjer smo odborniki pogostili svoje nove prijatelje in jim izrazili hvaležnost za tako dobro razpoloženje in pripravo na koncerta v Domu. Prekrasen in nepozaben večer smo doživeli, saj smo pozno v noč skupno peli in nazdravili na čast tega snidenja.

Naslednji dan jih je muzika odpeljala v Rosario, Santa Fe, kjer so jim Društvo Triglav, plesna skupina Vesel slovenski duh in njihov tajnik, Leandro Barba Palacios pripravili koncert z večerjo v petek, 12. oktobra. Velika skupina mladih je z ogromno energijo zaplesala in zapela njihove komade. Ob koncu se jim je podpredsednica društva Rosa Polh zahvalila ter zaželela, da bi se takšni večeri ponovili, saj ta jim bo ostal v lepem spominu.

Zopet nazaj v Slovenskem domu San Martín, je mladina doma, v soboto, 13. oktobra, organizirala zadnji in poslovljni koncert, za katerega je večerjo znova preskrbel Pablo Lukman z domačimi picami in Regina Truden Leber z golažem z domačimi vlivanci. Lepo obiskan koncert, poln mladih, ki so z užitkom sledili glasbi in se seveda tudi zavrteli ob zvokih energične Na Golici, saj ob taki muziki ne moreš obsejati. Po koncertu so se poslovili od južnoameriške turneje do prihodnjici.

Zahvaliti se moramo najprej, za ves trud in nesebičnost, vsakemu članu skupine Orlek: Vlado Poredoš, Mitja in Jure Tori, Bojan Bergant, Matej Fele, Sašo Marn, Kristijan Adamlje, Ečo Matko in

mi izrazi značilnimi za trpko rudarsko življenje in delo. So zelo komunikativni in hitro vzpostavijo stik ter navdušijo občinstvo.

Zavrteli smo se z njihovimi komadi, kot npr. *Ko so lipe cvetele*, *Na Kum*, *Moja mala Zagorjanka*, *Vinska trta*, *Adijo knapi*, med drugimi. Navdušena publika je z močnim ploskanjem zahtevala še in še. Zavrteli smo se ob njihovi verziji Avenikove pesmi *Na Golici*. Veselje in razpoloženje sta potekali dolgo v noč!

Zgodaj zjutraj v nedeljo, 7. oktobra (ob 6h), smo se zopet srečali v pristanišču Buquebus, saj so se odpeljali proti Montevi-

Skupina Orlek ima svoj izvor v Zagorju ob Savi, v srcu rudarskih revirjev, v osrčju Slovenije. Ime so si nadeli po hribu na samem obrobju Zagorja. Skupina obstaja že 23 let in, kot smo že objavili, so s svojo glasbo obiskali veliko držav po svetu: ZDA, Kanada, Avstralijo, Nemčijo, Pakistan, Kitajsko, Rusijo, itd.

Turnejo so začeli s prvim koncertom v petek, 5. oktobra, v Saõ Paulo, saj so prispeli tamkaj v četrtek. Sprejel jih je Martin Černugelj, njihov stik v Braziliji in prijatelj Slovenskega doma San Martín.

Poročal nam je tako:

»Ansambel Orlek, je bil med Slovenci v Saõ Paulo neznan, toda osebno sem bil navdušen nad njimi, posebno misleč na naše mlajše. Zato smo se zavezeli, da bi uresničili ta obisk. Nastop je presegel vsa najboljša pričakovanja; navdušenje je bilo sijajno, posebno pa smo bili veseli, da so bili člani skupine zadovoljni z nastopom in sprejemom.«

Prispeli so na argentinska tla v soboto, 6. oktobra, popoldan; še isti dan so imeli tonsko vajo, ter koncert v sanmartinskem domu. Sprejeli smo jih z narodnim slovenskim šopkom. Za večerjo so preskrbeli Tomaž Filipič in Pablo Lukman in pri žaru Jože Jerman, Jože Skale, Ivan Medvešček in Omar Santana. Za zvok pa je preskrbel tonski mojster Jorge Mahler

Dokaz uspešnega koncerta

deu, kjer so jih čakali Slovenci iz Urugvaja, na praznovanje njihove 77. obletnice društva. Obisk je organizirala Teresa Raibar (tajnica Društva Triglav), ki je navdušeno prevzela to vlogo in tako je nastal tretji koncert v tretjem dnevu, ob množični publiki, med katerimi so tudi bili argentinski Slovenci iz Bernala.

Vokalist skupine Orlek, Vlado Poredoš, ni mogel prehaliti veselja publike, večinoma starejši, ob zvokih njihove glasbe.

Po nekaj dneh počitka, in že nazaj v Buenos Airesu, v sredo, 10. oktobra, jih je na veleposlaništvu sprejel veleposlanik RS v Argentini, g. Tomaž Mencin in jim izrazil čestitke za tako intenzivno turnejo. Pogovoru je bil kar dolg, ob izmenjavi daril.

Proti večeru jih je pa čakal obilen asado, za katerega sta pre-

Jan Adamek, ter ostalim spremljevalcem.

Zahvala naj gre tudi gospodu Zdenku Matosu (novinarju dnevnika Delo) saj je vsak dan lepo poročal v Slovenijo o južnoameriški turneji zagorske skupine in gospodu Juretu Matosu, za fotografije, ki vizualno zabeležijo potovanje.

Vso turnejo lahko sledimo na spletni strani www.delo.si, na kulturnem delu portala.

Zahvala pa tudi Uradu vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je finančno podprl koncerte v San Martinu.

Poslovili smo se od prijateljev v nedeljo, 14. oktobra, torej:

Hvala Orleki, saj nas je kratka doba spoznavanja povezala in utrdila odnose z matično domovino!

v.l.

BALANTIČEVA ŠOLA

Slomšku, ob 150-letnici smrti

Blaženega Antona Martina Slomška se radi spominjamo, zato smo ga v soboto 6. oktobra počastili s prisrčno akademijo, pri kateri smo praznovali tudi

človeku rasti v trdno krščansko osebnost. Učenci 5. in 6. razreda so s pomočjo gđč. Danice Malovrh in gđč. Lučke Marinčič pripravili prizorčke »Ciciban po-

učiteljski dan.

Skozi ves mesec septembra smo vsako soboto prebirali Slomškove nauke in pravljice. Najmlajši so barvali sličice povestic, poiskali po učilnicah slike Slomška, sestavili sestavljanke in druge igrice. Starejši pa so med odmorom, prebrali kakšno pravljico in odgovarjali na vprašanja. Če so pravilno odgovorili, so dobili sladko nagrado. Doma so pa morali pripraviti maketo o kakšni pravljici.

Vse te naloge so bile razstavljene na dan Slomškove proslave v naši šoli. Te proslave so se udeležili učenci, učitelji, starši in stari starši. Napovedovalka, Nadja Miklič, je povabila zastavonoše, da pristopijo. Ti so bili Tomaž Miklič, Danilo Bonino in Pavel Kržišnik. Po slovenski himni je ga. Kristina Šenk podala nekaj misli. Predstavila nam je Slomškovo življenje, kako je rasel kot človek, duhovnik, kulturni delavec, pisatelj, Slovenec in narodni buditelj. Slomšek je

sluša očetovo uro», »Pravljice iz Roža« ter »Sneguljčica«.

Učenci 7. in 8. razreda pa so si zastavili cilj, da bodo Slomškovo delo posnemali z lastno kreativnostjo. S pomočjo gđč. Ivane Tekavec so recitali pesem »Slovenščina«. Temu so sledile pesmi, ki so jih sami spisali, bodisi posamezno ali po skupinah. Pesmice so bile res zabavne.

Za konec so vsi šolarji navdušeno zapeli pesem »Slovenija«, ki sta jo naučili ga. Kristina Šenk in gđč. Veronika Malovrh.

Spregovorila nam je tudi voditeljica šole, ga. Irena Urbančič Poglajen. Prisrčno se je zahvalila učiteljskemu zboru za ves trud, ki ga vlagajo soboto za soboto. Dala nam je za zgled vztrajnosti in ljubezni našo drago gđč. Angelco, ki že skozi 61. let neutrudno krepi in plemeniti našo šolsko družino. V zahvalo smo ji izročili lep šopek, kakor tudi ge. Cveti Kukovica Koželj, sestri našega dušnega pastirja, ki je bila med nami na obisku iz Kanade.

trdil, da so stebri vzgoje družina, šola in cerkev. Važno je, da so vsi povezani in delajo za iste ideale. Nazadnje nas je spodbudila, naj ga imamo za zgled in ga posnemamo.

Sledil je nastop učencev 1., 2. in 3. razreda, ki so pod vodstvom gđč. Anice Mehle zapeli pesem »Delajmo, delajmo zlata kolesa«.

Slomšek je v svojih pesmih in basnih na zanimiv način povedal velike resnice. Te resnice naj bi vzgajale, bodrile in pomagale

Odbor staršev je prejel še posebno priznanje in zahvalo za vso pomoč učitelstvu.

Skupaj smo še zmolili molitev za Slomškovo kanonizacijo in tako prosili Boga, da bi bil kmalu proglašen za svetnika. Za konec smo veselo zapeli Slomškovo himno.

Blaženi Slomšek nam je velik zgled in priprošnjik. Zato se ga radi vsako leto spominjamo, se mu priporočamo, saj nam je svetel kažipot v življenju.

u.u.

57. SLOVENSKI DAN in 45. OBLETNICA DRUŠTVA SLOVENSKA PRISTAVA

»Veže nas ista kri, vežeje

V noči od nedelje, 28. na ponedeljek, 29. oktobra se je neurje razbesnelo nad Buenos Airesom in okolico. Desetletja ni v tem obdobju toliko deževalo kot v teh ne-

Zastave in narodne noše

kaj urah. A prej, nedelja, je bila res lepa. Saj je morala biti lepa, ko smo se toliko priporočali našim zavetnikom za dobro vreme. Za to nedeljo smo namreč pripravili osrednji praznik naše skupnosti v tej deželi: Slovenski dan. Letos je sovpadal z obletnico Društva Slovenska Pristava, ki jo tudi imenujejo Pristavski dan. Že 45 let deluje ta skupnost, aktivna in prijazna, ki je tudi to nedeljo z odprtimi rokami sprejela praznik in rojake v svoje zeleno območje.

Že več dni prej, pa tudi zgodaj to nedeljo, so domači pridno pripravljali vse, da je Pristava blestela, ko so okoli enajste ure začeli prihajati gostje. Vsak je pri vhodu dobil značko Slovenskega dne in ličen program (originalno oblikovanje Erike Indihar).

ODPRTJE IN MAŠA

Dvorišče se je polnilo z gosti. Lepo je bilo število narodnih noš in zastavonoš domačega in prijateljskih Domov, da je bilo

Mogočne petje pristavskega zbora

vse slavno, ko se je blizu pol dvanajste začel obred. Med prisotnimi je bil veleposlanik RS g. Tomaž Mencin in gospa, bivši častni konzul g. Herman Zupan in gospa, predsedniki ustanov, Domov in številni rojaki. Pozdravila in napovedovala je Maruška Batagelj Klemenčič in po njenem pozivu so se oglasili zvoki najprej argentinske, nato slovenske himne, medtem ko sta predsednik krovne organizacije Zedinjene Slovenije Franci Žnidar, in predsednik Društva Slovenska Pristava, g. Andrej Golob, dvignila na drog slovensko in argentinsko zastavo.

Maruška Batagelj Klemenčič

Sveta daritev

Ganljiv je bil pogled in globoko v srce vedno sega ta trenutek.

Po dvigu zastav smo se po stopnišču podali v zgornjo dvorano. Pozornost so vzbujale čudovite cvetoče pelargonije po hodniku, ki vodi v dvorano.

Sveto mašo je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev dr. Jure Rode; so-maševali so pa pristavski župnik g. Franci Cukjati, g. Franc Himmelreich in g. Janez Cerar CM. Bogoslužno slavje je z mogočnim petjem povzdignil Mešani pevski zbor s Pristave pod vodstvom gospe Anke Savelli Gaser. Mašo je vodila Lučka Jereb Oblak; berili sta brala predsednik Zedinjene Slovenije Franci Žnidar in predsednik

Slovenske Pristave Andrej Golob; psalm pa Marjana Rožanec.

Pri pridigi je dr. Rode prebral pozdravno pismo msgr. Janeza Pucija iz Nemčije. Misli pridige pa je navezal na geslo Slovenskega dne: »... družijo nas iste skrivnostne vezi ...« in na nedeljski evangelij, kjer slepec prosi Jezusa, da bi spregledal.

KOSILO IN ODMOR

Po maši smo odšli v spodnje prostore, kjer so bile v jedilnici in na pokritem dvorišču pripravljene pogrnjene mize za kosilo.

Pristavske gospe so se izkazale, prav tako kot mladina, ki je prijazno prinašala razne dobrote na mizo. Gostje so se dobro počutili in se kar dolgo zapletli v pogovor.

Medtem je Slovenska Pristava žarela! Po eni strani ob toplini sonca, po drugi pa od sreče in veselja ob slavlju obletnice in slovenskega dne. Po kosilu so v jedilnici že pospravljali prostor in vsi gostje so prijetno kramljali pod zeleno streho ob rahlem šelestenju drevesnih krošenj. Otroci so prosto tekali po travniku in se gugalni ter drsali po toboganu. Številčna skupina fantov je pred zaslonom v dvorani napeto sledila nogometni tekmi. Postopoma so prihajale skupine, ki bodo nastopile med kulturnim programom. Ob stranici dvorišča so stojnice slovenskih domov ponujale najslajše dobrote, za otroke in odrasle. Gostje so lahko kupili ročna dela s slovenskimi motivi, tako kot knjige in zgoščenke v slovenskem jeziku.

AKADEMIJA NARODNIH IZROČIL

Malo po napovedani uri se je pričel popoldanski program, ki ga je povezovala Maruška Batagelj Klemenčič. Posedli smo

Prva vrsta častnih gostov

pod drevesi s pogledom na veliki oder, ki ga je pripravil neutrudni Andrej Golob s sodelavci. Široki oder je na svetlem ozadju prikazal silhuete ljudi različnih starosti, prepletene s slovensko in argentinsko zastavo.

Človeške podobe so upodobile vsakega izmed članov slovenske skupnosti. Na zeleni podlagi, na desni strani odra, se je bralo geslo današnjega slavlja, verz Toneta Kuntnerja. Na levi pa 57. Slovenski dan in 45. Pristavski dan.

Pristavski predsednik Andrej Golob

Predsednik zedinjene Slovenije Franci Žnidar

ne pod zeleno streho - že proti koncu programa z nekaj deževnih kapljic.

Najprej je stopil pred mikrofonski predstojnik Slovenske Pristave, Andrej Golob in pozdravil vse navzoče. Sledile so pozdravne besede predsednika Zedinjene Slovenije, Francija Žnidarja in spodbuden nagovor veleposlanca republike Slovenije v Buenos Airesu, Tomaža Mencina.

VERA IN LJUBEZEN

(prihaja s 1. strani)

bodo mladi utrjevali svojo identiteto in lažje kljubovali uživaškemu, relativističnemu svetu, ki jih obdaja. Vsak po svojih močeh naj pomaga mladim z zgledom in nasveti. Vse naše prireditve naj zato stremijo po visokih idealih in moralni neoporečnosti. Vsak izmed nas spodbuja druge k dobremu, ali jih, v nasprotnem primeru, odvraca od dobrega in plemenitega. Ustvarjamo še naprej zdravo ozračje v slovenskih domovih, kajti v njem je lažje postati in ostati dober človek! Rada bi znala tako v srce segajoče spregovoriti, da bi mogla mlade navdušiti za ta zaklad, ki ga imamo! Hudo je že samo pomisliti, kaj bi bilo z našimi zanamci, če bi te skupnosti več ne imeli!

Vera in ljubezen do domovine je pomagala našim prednikom prebresti izredno težke preizkušnje. Pa naj zveni to kot še tako obrabljena fraza, sta ravno ti vrednoti osmišljali našo skupnost, bili sta, in sta še vedno, njeno počelo. Na njiju namreč vse temelji! Dobrine, ki iz tega izhajajo spoznajo tudi ljudje drugih narodnosti, ki pridejo z nami v prijateljski ali sorodstveni stik. Marsikdaj bolj cenijo našo skupnost, kot mi sami!

Mladi, bodite srečni v svoji posebnosti in drugačnosti! Ne bojte se kljubovati nasilnemu poenotenju ljudi in kulturni smrti. Niste ustvarjeni za izživiljanje in životarjenje, temveč za visoke ideale! Življenje ne sme iti mimo vas,

ampak vi ga soustvarjajte! Imate ogromno sposobnosti. Uporabite jih, da naredite iz sebe krepostne osebe, ki bodo druge osrečevale, ki bodo luč svetu. Ponesite baklo, ki ste jo prejeli od prejšnjega rodu novim, morda težkim časom naproti, odgovorno se izpopolnjujte, da boste razgledani ljudje, svobodno razvijajte nove možnosti, saj ste potomci svobodoljubnih, pokončnih katoliških Slovencev.

Marsikdo nam očita, da trmasto vztrajamo v ohranjanju slovenstva daleč od matične domovine. A to je le ljubeče vztrajanje, vključeno v verigo rodov prednikov slovenske krvi in usmerjeno v zanamce. Naš priznani rojak, filozof dr. Milan Komar, je pred mnogimi leti takole govoril slovenski mladini o smislu človekovega življenja v zgodovini: »Stvari od nekdaj prihajajo in nekam gredo. V tem je njihov smisel. Zato ne more biti pionir, kdor ni dedič. Pa tudi ne more biti pravi dedič, kdor ne mara biti pionir. Še daleč ni vse naredeno. Vedno je treba znova zastaviti delo. Stvarnost ne izčrpa tako hitro svojih možnosti.«

Tudi danes nam izkušnja naših prednikov pomaga. Poznanje okoliščin, v katerih ste se nahajali starejši med drugo svetovno vojno in revolucijo, nam omogoča, da lažje razumemo znake časa v katerem živimo tu, v Argentini. Tudi tu je hud kulturni boj proti krščanskim vrednotam, doživlja ga naša mladina na univerzi, kdaj pa kdaj pa se celo zaostri v nasilje nad drugače mislečimi. Daleč je čas, ko so prijazno gledali na verujoče. Napad je vsestranski, zato moramo toliko več brati, toliko bolj pod površjem iskati bistvo stvari in odpirati oči tudi mlajšim.

Zvestoba slovenskim koreninam nam narekuje skrbno gojenje slovenskega jezika, ki nas na edinstveni način povezuje med seboj in z matično domovino. Priznati moramo, da nam slovenščina težje teče kot nekdanj. Pa kaj bi vzdihovali! Pridno segajmo po slovenskih knjigah in časopisih in se potrudimo, da se izogibamo mešanju jezikov. Ne pozabimo na družinsko molitev in domače petje, ki sta najmočnejše jamstvo za ohranitev slovenskega jezika. Naš veliki narodnjak, blaženi škof Slomšek, je takole nazorno spregovoril koroškemu Slovincem: »Kdor svoj materini jezik zavrže ter ga pozabi in zapusti, je podoben zmedenemu pijancu, ki zlato v prah tepta in ne ve, kakšno škodo dela. Slovenski starši, ki znajo slovensko, pa svojih otrok slovenskega jezika ne učé, za nehvaležni hišniki, saj zapravijo svojim otrokom drago domačo reč, slovenski jezik, ki so jim ga izročili njihovo dedje.«

Z ohranjanjem slovenskega jezika, z našo prisotnostjo na Slovenskem in Pristavskem dnevu, s sodelovanjem v različnih organizacijah, z brezplačnim delom dokazujemo, da naša zvestoba ne mara umreti! Zvestoba oddaljeni, ljubljani domovini, ki se nam je približala, odkar je demokratična, a se je dolgo mačehovsko obnašala do nas. Zvestoba sinov, ki so bili dolga leta oklevetani in zamolčani, a so z zanosom prepevali: »Bodi zdrava, domovina!«, molili za njen preporod, za mir in srečo v deželi, kjer so se oziroma bi se morali roditi.

Dokler bomo gojili to ljubezen, bomo vztrajali pri delu. Daj, Bog, da bi skupno praznovali še mnogo, mnogo Slovenskih dni, saj nas družijo skrivnostne vezi!

«Iste skrivnostne vezi»

**Veleposlanik RS
g. Tomaž Mencin**

mestu tega tednika.

Nogometne tekme je bilo medtem konec. Mladi navijači so se pridružili popoldanskemu programu, ki se je začel razvijati na odru ...

Dominik Oblak - povezovalc točk, avtor povezave in celotne zamisli - se je spraševal zakaj se še vedno zbiramo na Slovenskem dnevu in je našel odgovor v geslu slavlja - v tistih nevidnih vezeh, ki so se pletle in se še pletejo v skupnosti, ki izhaja iz prekrasne dežele na sončni strani

Gorenjski ples Slovenske vasi

Alp, ki jih družijo ista slovenska kri in za katero bije isto slovensko srce.

Folklorna skupina iz Slovenske vasi, pod vodstvom Bogota Rozine, se je živahno zavrtela z gorenjsko nošo. S plesno točko nas je navdahnila z domačim krajem in glasbo. Sledila je recitacija poezije Stanislava Balinskija *O, moj kraj*, ki jo je podal Dani Grbec. Takoj za tem se je na odru predstavil dekliški ramoški kvintet, ki je ob spremljavi kitare (Martin Marolt)

Petje ramoških deklet

Toni Podržaj in prizor naseljevanja

Nato je napovedovalka povabila Nadico Kopač Grohar, ki je bila slavnostna govornica na letošnjem Slovenskem dnevu. Njene misli so objavljene v uvodnem

in harmonike (Marko Medvešek) zapel znano Avsenikovo pesem *Moj rodni kraj, moj rodni dom*. Kvintet vodi Marcelo Brula. S pesmijo se je dopolnil pristen lik domovine, ki si jo močno želimo in h kateri nas vleče srce.

Iz Slovenije pa nas je povezovalc odtrgal, kot vihar ... Slovenski cvetovi so se razmetali po tujih zemljah. Toni Podržaj je na kitari zaigral najbolj reprezentativno Piazzolovo delo, *Adiós Nonino*. Med igranjem tanga so brez besed prikazali kako jim je neki Argentinec (Tone Tomaževič) razkazal stanovanje, v katerem bodo bivali slovenski priseljenci (Jože Beltram, Cvetka Češarek Tomaževič, Maruša Zurc, Martin Križ in Ivanček Vodnik). Melanholija pesmi in prikaz sta se izvrstno dopolnila v občutkih in obujanje spominov.

»Novi svet, nove okoliščine, nov jezik ... Na vse se je bilo treba navaditi«, je napovedal Dominik in predstavil prizor igre *Gringo*, ki jo je spisal Marjan Willenpart. S polnim smehom so gledalci sledili jezikovnim težavam novo naseljenim Slovincem, ki so se pojavile, ko je gospa hotela kupiti klobase v sosednji mesariji ter globin za svetlo rjave čevlje. Posrečen prizor, ki so ga sledili prav vsi! (celo otroci so ga nato med seboj obnavljali).

Iz ljubezni do izgubljenega domačega

kraja, do slovenske besede in pesmi so se zbirali in postopoma se organizirali. Pred 60. leti so prav na današnji Slovenski Pristavi, Slovenci praznovali prvi Slovenski dan. Prihajali so z vlakom in s 'kolektivom' rdeče barve in hodili po netlakovani cesti. Pri pripravi so, podobno kot danes, sodelovali prav vsi. Tudi otroci, kot mali Jani, ki je prinesel kladivo atiju, a hkrati strgal sceno ...

Folklorna skupina Vesel slovenski duh iz Rosarija (vodi Leandro Barba), so zaplesali ples iz Ziljske doline na Koroškem. Lučka Jereb Oblak je do

**Dominik Oblak
avtor in režiser**

Dani Grbec

živeto podala Papeževo poezijo *Novi svet*. Sledil je štajerski ples v izvedbi folklorne skupine Maribor, ki jo vodi Ani Senovršnik. Tisti, rojeni v Sloveniji, se dan za dnem prilagajajo novim okoliščinam, a ostajajo močno povezani z daljno domovino. Njihovi otroci se lažje utrjujejo v novi širni svet ... Tone Podržaj je čustveno podal to duševno stanje, ta

Lučka Jereb Oblak

Tone Podržaj

poeziji *Na koncu sveta*.

Folklorna skupina Mladika, ki jo vodi Mirjam Mehle Javoršek je v belokranjski noši predstavila značilno plesno izročilo te pokrajine.

Naš Jani - tisti deček, ki je s kladivom 'pomagal' pri slovenskem dnevu - je kmalu postal Janez. Brez besed, se je razvil pri

Folklorna skupina Maribor

zor v katerem sta mu starša želela podariti harmoniko, a Janezu je bolje ugajala kitara in argentinska glasba. Nekoč pa je šel na neki Slovenski dan v katerem je Marija sodelovala pri petju ...

Dekleta iz Pristave, pod vodstvom Marjanke Grohar so zapele *Skupaj za Slovenijo* (Atomik Harmonik). Lepo je bilo sporočilo pesmi, ki v refrenu pravi: »Ponosni smo na vse to kar imamo, dušo, srce in pogum. Za vedno srečni, če složni bomo skupaj, skupaj za Slovenijo«.

Janez je začel hoditi na vse prireditve, celo sam se je pridružil 'folklori', da

Dekleta s Pristave »za Slovenijo«

Vesel slovenski duh iz Rosaria

odnos med človekom in okoljem, ki ga je Herbert Priback opisal v

bi bolje spoznal Marijo. S prekmurskim plesom je folklorna skupina Pristava (vodi Marcelo Carte) zaključila kratek sprehod po naši zgodovini, ki se hrani iz podedovane ljubezni do slovenske besede, nava-

Folklorna skupina Pristava

de, šege, pesmi, ki se tke, kot nevidna nit iz roda v rod, ki nas povezuje, kot ude istega telesa v katerem bije slovensko srce.

Vsi nastopajoči so sestavili močno verigo in se tako postavili na oder, da bi slišali še zadnjo izbrano poezijo: *Družina* (Tone Kuntner).

***Družina smo, družijo nas ista kri
družijo iste skrivnostne vezi, -
ki jih nihče ne more izničiti,
ne pretrgati, ne zatajiti.***

Te vezi slonijo na temeljih verskih in slovenskih vrednot, ki smo jih prejeli in na katerih ustvarjamo našo prihodnost ter gradimo to veliko družino slovenske skupnosti v Argentini.

Sledile so zahvale voditeljem nastopajočih skupin ter Adrijanu Gaserju, Pavlu Groharju in Aleksu Šucu, ki so skrbeli za luči in zvok. Prav posebno pa se

Belokranjski ples Mladike

zahvalimo Dominiku Oblaku, za zamisel in režijo programa. Hvala!

Skupina Baires Polka se je pripravila, da bi v živo zaigrala in popestrila večer ... Dežne kapljice so počasi zmocile dvorišče. Kako je lilo v ponedeljek v zgodnjih jutranjih urah in poslednje poplave po Buenos Airesu, pa ni tema, da bi še enkrat razpravljali tu.

Poslovili smo se od prijateljev. Med potjo domov je marsikdo prebiral program in zapel izseljenško himno, ki nas družijo in poveže med seboj ter s skupnim domom - s Slovenijo.

LA BALANDRA

Alejandra Laurencich
in prvo leto njene revije

V knjigarni Hernández, na ulici Corrientes, je Alejandra Laurencich v četrtek 25. oktobra praznovala prvo leto izhajanja revije La Balandra, katere je stvariteljica in urednica. V tem prvem letu je revija pridobila veliki prestiž. Lahko bi rekli, da je med najbolj prestižnim revijam svoje vrste. Izhaja le trimesečno, torej do sedaj so bili izdani 4 izvodi. V prvem, o katerem smo že poročali, je

vom »Cómo hacer para ser publicado«, in delila mizo z znamenitimi osebnosti tukajšnega knjižnega sveta: Julia Saltzman (urednica Alfaguare in Taurusa), Guillermo -Willie- Schavelzon (literarni agent Schavelzon & Asociados), Carlos Díaz (urednik SIGLO XXI) in Guido Indij (urednik Interzone).

Fotografije za revijo, in od katerih je tu le ena kjer je Alejandra med panelisti,

Alejandra (druga od desne) vodi razgovor

vkjučila slovenske pisatelje, in ponovno v tem zadnjem, in sicer pripoved Štegerjeve »Berlin«, v prevodu Florencie Ferré. Torej v enem letu, in v štirih številkah, dvakrat Slovenci.

V nabito polni konferenčni dvorani knjigarne (ni bilo samo premalo sedišč, temveč skoraj premalo prostora za stoječo publiko), je priredila razgovor z naslo-

sta slikala Rocío in Marcelo Pedroza.

Alejandra je že dobro poznana tako med nami kot v Sloveniji, kjer je bila objavljena na Vilenico in kjer je bil tudi že izdan prevod njenega romana »Vete de mí«. Bravo za uspeh in bravo za kar naredi za slovensko književnost v našem južnem svetu!

Rok Fink

Slovensko-romski slovar

V Argentini smo bili navajeni še na predvojni izraz »Cigani«, ki ga je sodobni slovenski jezik spremenil v »Romi«. Sedaj je mariborsko združenje Frekvenca v okviru programskega sklopa Urbane brazde, Evropska prestolnica kulture - Maribor 2012 izdalo slovensko-romski slovar.

Vodja projekta Hazemina Onličić je povedala, da je ideja zanj nastala po polletnem raziskovanju združenja Frekvenca, s katerim so poskušali ugotoviti prednosti in potrebe romske skupnosti. Pri nastajanju je po njenih besedah sodelovalo veliko število strokovnjakov iz tujine.

Kot pravi Onličićeva, je slovar namenjen predvsem članom mariborske romske skupnosti, da bi bogatili jezikovno kulturo, krepili identiteto in vzpostavljali sodelovalno kulturo, saj se je ta skrhala prav na jezikovni ločnici. Še posebej so želeli, da bi slovar koristil mladim Romom, ki se želijo učiti romskega jezika, kot tudi starejšim, ki romski jezik še govorijo. Obenem je namenjen vsem, ki z zanimanjem odkrivajo bogato romsko kulturo in jezik, ter vsem tistim, ki se srečujejo z romskim jezikom. Kot izhodišče za slovar so izbrali romsko besedišče slovarja avtorja Bajrama Halitija, ki izhaja iz istega govornega območja kot predniki mariborskih Romov. »Romski jezik je eden, le različic v smislu dialektov in govorov je več, saj so govorci velikokrat izolirani in tako vsak jezik živi svoje življenje in ima svojo življenjsko pot, ki je nemalokrat drugačna od njegovega 'sorodnika',«.

G. JOŽE
RAZMIŠLJA

Nasveti za
krščansko
življenje

Bog nam je dal življenje in Njemu ga dolgujemo. Povedal nam je svojo voljo, če hočemo biti srečni in Mu je všeč, če Ga ubogamo. Kar je temu nasprotno, nam je v škodo in nikomur v korist.

Za nas je ustvaril naravo in vso lepoto, ki jo obsega veselje. Vse to nam pomaga krščansko živeti, če znamo in hočemo v tem ustvarjenem svetu najti in odkriti Stvarnika, ki nam je blizu. Vsa lepota nam govori o Njem in Njegovi lepoti, na Njega nas spominja in navezuje.

Zato je prav, da povsod in vedno živimo kot veri ljudje, da se ne sramujemo krščanstva in da tako stalno živimo v božji pričujočnosti. To prepričanje pokažemo predvsem vsako nedeljo, ki je Gospodov dan in Mu damo tisto mesto, ki Mu pripada. Pri tem nikakor ne trpi in ne sme trpeti družina. Imeti moramo čas za Boga, pa tudi za vse tiste, ki z nami živijo v družini. Tam je, ne samo televizija, ki ne družijo, ampak tudi razgovor, igra, veselje na sploh in skupna molitev.

Res je, da vsakdo živi svoje življenje, a to ne samo za sebe, ampak za vse in z vsemi. Dar, ki ga je prejel od Boga, naj daje vsem na razpolago. Le tako se goji pravo prijateljstvo, ki vsem koristi in vse tudi obogati. To je krščanski pogled na človeka, posameznika, na družino, na prijateljstvo in na vse druge dobrine skupnega življenja.

To pomeni sprejeti življenje kot največji naravni božji dar in mu dati najvišji pomen.

Če hočemo res krščansko živeti, uporabimo ta božji dar v naše dobro in za vse okrog nas. Z njim moremo obogatiti vse. In Bog nam ga je dal tudi v ta namen.

Samo na ta način bomo izpolnili Jezusovo naročilo: dati cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega. Naše življenje bo bolj krščansko in bo zgled za vse, ki ga hočejo posnemati.

OB 120-LETNICI USTANOVITVE SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE

Nekaj spominov na SLS v prelomnih časih (4)

Pogovor prof. Veronike Kremžar Rožanec z dr. Markom Kremžarjem o delovanju SLS v emigraciji, v času slovenske državne osamosvojitve.

Kako se je srečanje končalo?

Proti koncu srečanja nas je Peterle presenetil. Kot predsednik vlade nas je povabil, da gremo skupaj z njim čez mejo v Slovenijo. Odločitev ni bila lahka in med nami je bilo glede tega precej dvoma.

Nihče od nas ni prestopil praga jugoslovanske komunistične države odkar smo jo zapustili kot begunci in Jugoslavija je gledala na večino od nas kot na sovražnike države. Slovenija je bila kljub notranji demokratizaciji in demokratično izvoljeni Demosovi vladi še vedno del Jugoslavije, partija je imela v Jugoslaviji še vedno oblast, nekdanje obsojanje politične emigracije še ni bilo preklicano, predsedstvo republike, kjer je bil sicer prisoten tudi Ivan Oman, je bilo kljub kolegalnosti še vedno v partijskih rokah. Res pa je bila to priložnost, da se zastopniki politične emigracije vrnemo v domovino na povabilo in v spremstvu predsednika demokratično izvoljene vlade. Da naši dvomi niso bili neutemeljeni nam je nekaj dni kasneje potrdil takratni notranji minister Igor Bavčar, ki nam je po pozdravu in ko nam je zagotovil varnost,

rekel s svojevrstnim humorjem, da bi si nekaj tednov prej obližnil vse prste, če bi lahko dobil v roke kateregakoli od nas.

Telefonsko sem se o stvari posvetoval s predsednikom SNO Rudolfom Smersujem, ki je odločitev prepustil meni, a potrdil, naj v primeru, da gremo čez mejo v Slovenijo, zastopamo tam ne le stranko marveč tudi SNO, to je politično emigracijo v celoti.

Ko smo se menili o tem, ali naj gremo čez mejo ali ne, je prelat Čretnik molčal. Kasneje mi je med štirimi očmi povedal, da on ne namerava iti z nami v Slovenijo. Prosil sem ga, naj ponovno premisli pa tudi, da potrebujemo njegovo oporo. Ostali člani naše skupine so bili sicer pretežno mnenja, da kaže sprejeti Peterletovo povabilo, a so končno odločitev prepustili meni kot načelniku stranke. Prelat Čretnik je bil med nami edini, ki na stranko ni bil vezan. S svojo prisotnostjo je lahko našo odločitev moralno podprl ali oslabil, hkrati pa bi dal naši delegaciji večjo širino. Razumel je, pa rekel, da bo stvar prespal in mi povedal svojo odločitev naslednje jutro pred odhodom. Ko je

drugo jutro po maši povedal, da nas spremlja, smo se vsi z lažjim srcem odpravili na pot.

Za predstavnike politične emigracije je bila vrnitev v domovino važna odločitev pa tudi enkratno doživetje. Kako je bilo?

Po kratki skupni molitvi v samostanski cerkvi in slovesu od opata in nekaterih menihov, smo odšli na pot. Mimogrede smo se ustavili v Innsbrucku, da se nam je pridružila Pavla, pa v treh avtih nadaljevali pot proti Sloveniji. Bila je že noč, ko smo zavili po gorski cesti proti državni meji, ki smo jo prestopili na Podkorenu.

Politični emigranti smo se po petinštridesetih letih vračali v domovino na povabilo prvega demokratično izvoljenega predsednika vlade slovenske republike, ki pa takrat še ni bila samostojna država. Ko so vsi trije avtomobili zavozili na slovensko stran meje, smo prosili šoferje naj ustavijo. Izstopili smo. Ne da bi se prej o tem domenili, smo nekdanji begunci stopili v krog in glasno zmolili v zahvalo, da smo po dolgih desetletjih prisilnega zdomstva lahko spet svobodni v svoji domovini. Bilo je 15 avgusta, na Veliki Šmaren

leta 1990, enajst let po dnevu, ko je skupina mladih slovenskih romarjev iz Argentine prestopila isto, takrat še hudo zavarovano jugoslovansko mejo in pričela zadostilno romanje peš v Kočevje, kamor so nesli lesen, nalašč za to priložnost izrezljani križ, v spomin na po vojni pomorjene domobrance.

Naslednje jutro je bila naša prva pot na Brezje, kjer je prelat Ignacij Čretnik daroval pri Marijinem oltarju zahvalno sveto mašo. Za nas sedem političnih izgnancev je bilo to nepozabno doživetje. Pri molitvi in zahvalni pesmi, ki smo jo zapeli na glas in iz vsega srca, ni bil duhovnik Čretnik edini, ki se mu je od gajenosti tresel glas. Nato smo se v nekaj avtomobilih, ki jih je preskrbela vlada, odpravili v Kočevski Rog in se pred breznom poklonili spomenu domobrancev, naših mučenih rojakov in vseh žrtev komunističnega zločina. Tudi tam smo skupaj molili in prelat Čretnik nam je podelil blagoslov. Nato nas je spremljal dokler je trajal uradni obisk v Sloveniji in nam bil ves čas v moralno oporo. Ko je bilo to končano se je ta pokončni dušni pastir in veliki Slovenec od

nas poslovil in odšel na Štajersko k sorodnikom.

Ali je kasneje SLS še sodelovala pri delu za osamosvojitve?

Dogovorili smo se, da bo inž. Struna še naprej zastopal obe stranki v Evropski zvezi srednjeevropskih krščanskih demokracij, ki so bile takrat, kot že rečeno, vodilna politična sila v večini evropskih držav. To je držalo ves čas slovenskega osamosvajanja do leta 1992, ko sta se stranki združili. Kasneje so ga zamenjali drugi in se je ta požrtvovalni rojak umaknil iz politične dejavnosti.

Naslednje leto, aprila 1991 me je Lojze Peterle prosil za daljše sodelovanje. Tokrat naj bi prišel v Slovenijo, ki se je pripravljala na državno osamosvojitve, kot svetovalec v gospodarski komisiji, katero je vodil dr. Boris Pleskovič, strokovnjak Svetovne banke. V ta namen sem si v službi vzel šesttedenski dopust in z ženo odpotoval v Slovenijo. Na Brniku naju je pozdravil Lojze Peterle, naslednji dan pa me je v vili Podrožnik predstavil Pleskoviču, s katerim sva se hitro ujela in ves čas dobro sodelovala.

(Dalje prihodnjič)

NOVICE IZ SLOVENIJE

INFLACIJA V MESECU OKTOBRU

V Sloveniji so se cene življenjskih potrebščin oktobra zvišale za 0,1 odstotka, na letni ravni pa je bila inflacija 2,7-odstotna. Ključni dejavniki inflacije v Sloveniji so gibanja cen energentov in hrane, ki se pri nas odražajo močneje kot v drugih državah članicah EZ.

VELIKO MLADIH ZAPUŠČA SLOVENIJO

V Sloveniji je bilo v drugem četrtletju med mladimi 294.000 delovno aktivnih, 40.000 brezposelnih in 82.000 neaktivnih. Med delovno aktivnimi jih je bilo 81,5 odstotka zaposlenih v delovnem razmerju, pravijo na statističnem uradu. Iz Slovenje se je lani odselilo skoraj 1000 mladih s slovenskim državljanstvom in prvim prebivališčem v Sloveniji.

SIMPOZIJ O VLADIMIRJU TRUHLARJU

Na Teološki fakulteti v Ljubljani je potekal mednarodni simpozij Duh seje novo življenje, ki so ga pripravili ob 100-letnici rojstva filozofa, teologa in pesnika Vladimirja Truhlarja (1912-1977). Namen simpozija, ki ga je teološka fakulteta pripravila s slovenskimi jezuiti, je bil predstaviti Truhlarjevo bogato ustvarjalno delo.

LACTALIS PROTI MLEKODELU

Pred časom je povezava slovenskih zadržnikov z imenom Mlekodel dala ponudbo za odkup Ljubljanskih mlekar, a njena ponudba ni imela kaj večjega odmeva. Jasno je postalo, ko se je izvedelo, da se za mlekarne poteguje francoska multinacionalka Lactalis, ki je za delnico ponudila več kot dva evra več od Mlekodela. Svoje deleže Ljubljanskih mlekar, skupaj gre za 50,28 odstotka vsega kapitala, so prodali NFD Holding, Factor banka, KD Skladi in Sava za skupno okoli 20 milijonov evrov.

Napovedani prevzem s strani tretje proizvajalke mlečnih izdelkov na svetu v Mlekodelu ocenjujejo kot za hrbtno dejanje. »Njegov namen je neprijazen prevzem, ki bo imel zelo negativne posledice za slovensko prirejo in predelavo mleka ter celotno kmetijstvo,« so opozorili. Po besedah kmetijskega ministra Franca Bogoviča je lahko prevzem za celotno slovensko kmetijstvo, ne samo za mlekarstvo, ena usodnih stvari.

PO SVETU

EVROPSKI PNEVMATIKI

Z novembrom je v veljavo vstopila uredba Evropske unije o označevanju pnevmatik. Ta je bila sprejeta pred tremi leti. Odslej morajo biti pnevmatike označene z nalepko z informacijami o učinkovitosti porabe goriva, oprijemu na mokri podlagi in zunanjem kotalnem hrupu. To bo potrošnikom omogočilo boljše informacije pri nakupu. Kot so sporočili v Bruslju, voznik povprečnega osebnega avtomobila, ki na leto prevozi 25 tisoč kilometrov, od tega 10 tisoč mestne in 15 tisoč medkrajevne, lahko z ustrezno izbranimi pnevmatikami prihrani gorivo v vrednosti od 170 do 230 evrov letno.

KATERI JE IZID VOLITEV?

V ukrajinski prestolnici Kijev se je v ponedeljek zbralo več tisoč Ukrajincev, ki so protestirali proti domnevnim prevaram na nedavnih parlamentarnih volitvah. Protestnike so spremljali številni pripadniki posebnih policijskih enot. Ukrajinske oblasti niti teden dni po parlamentarnih volitvah še niso objavile končnih rezultatov volitev. Opozicija je medtem že zagrozila, da ne bo priznala nove sestave parlamenta.

NOVA NIZOZEMSKA VLADA POD KRITIKO

Prisegla je nova nizozemska vlada pod vodstvom premiera Marka Rutteja. Že takoj se je znašla pod plazom kritik zaradi načrtovanih varčevalnih ukrepov, ki bodo prizadeli predvsem srednji razred. Najspornejši del dogovora predvideva, da se bodo premije zdravstvenega zavarovanja poslej izračunavale glede na dohodek.

GRŠKA STAVKA

V Grčiji se je v ponedeljek začel teden stavk delavcev v javnem potniškem prometu. Vlaki podzemne železnice v Atenah ne vozijo, obratuje le ena proga tramvaja, stavkajo pa tudi taksisti, zaradi česar je promet močno moten. Globoko zadolženo državo je prizadel tudi medijski mrk, saj so se 24-urni stavki prvi dan v tednu pridružili tudi novinarji tiskanih in elektronskih medijev. Za ta korak so se odločili tudi zdravstveni delavci v bolnišnicah.

SIRIJA

V sirski prestolnici Damask je nedeljsko jutro minilo v znamenju srditih spopadov med uporniki in režimskimi silami, ki nadaljujejo tudi zračne napade na glavno

PISALI SMO PRED 50 LETI

Slovenci se ob tretji obletnici dr. Rožmanove smrti spominjamo svojega nadpastirja s ponosom in globokim spoštovanjem. ...

OBČNI ZBOR ZEDINJENE SLOVENIJE V BS. AIRESU

Bil je v nedeljo, 11. novembra v Slovenski hiši. Pred njim je bila sv. maša za žive in mrtve člane s cerkvenim nagovorom g. župnika G. Malija.

Letno zborovanje osrednjega društva demokratskih slovenskih naseljencev v Argentini je vodil društveni predsednik prof. Al. Horvat.

Društveni tajnik Vilko Cuderman je navajal, da ima društvo 1307 članov ... Organizacijski referent Božo Fink: Pravno osebnost je dobilo društvo dne 28. februarja 1962 z dekretom št. 1933. Sporazum med upravnim svetom društva Zedinjena Slovenija in vodstvi krajevnih domov v okolici Buenos Airesa, ki ga je potrdil prejšnji občni zbor, je v minuli poslovni dobi stopil v vseh točkah v veljavo. Skupna lista sporazuma je bila slovesno podpisana 25.2.1962. ... po dogovoru z vodstvi domov je upravni odbor sestavil listo zaupnikov, ki jih predlaga občnemu zboru v potrditev. Ti so: Ramos Mejia Herman Zupan st., Lanus Janez Lužovec, San Martin Karel Uršič, Carapachay Jože Jonke, Berazategui Lojze Žužek in San Justo Silvo Lipušček. Sklenjeni sporazum je ustanovil medorganizacijski svet.

Poročilo mladinskega referata Aleksandra Majhna je bilo obširno in pregledno. Iz njega povzemamo, da mladinski odsek Zedinjene Slovenije oskrbuje na področju Vel. Bs. Airesa 15 slovenskih tečajev, ki jih obiskuje 666 otrok, 307 dečkov in 359 deklic. Tečaji so: **Barrio San Jose** škofa Antona Mahniča (Edo Škulj); **Berazategui** Ivana Cankarja (Anica Šemrov, Stanko Škrbe); **Buenos Aires** škofa A. B. Jegliča (Marjana Batagelj, Gregor Mali); **Carapachay** Josipa Jurčiča (Aleksander Pirc, Albin Avguštin), **Ezeiza** Valentina Vodnika (Silva Žužek, Štefan Novak), **Florida** Frana Levstika (Dušan Šušteršič, Matija Borštnar); **Hurlingham** Narteja Velikonje (Katica Kovač, Stanko Škrbe); **Moron-Castelar** dr. Franceta Prešerna (Mija Markež, Matija Lamovšek); **Ramos Mejia** škofa A. M. Slomška (Anica Šemrov, Matija Lamovšek), **San Fernando** dr. Ivana Preglja (Anton Kovač); **San Justo** Francea Balantiča (Angela Klanšek, Franc Novak); **San Martin** (Katica Kovač, Jože Jurak), **San Miguel** Simona Gregorčiča (Mija Markež, St. Škrbe). **Slovenska vas** škofa Ireneja Friderika Barage (Zdenka Jan, Janez Petek, Jože Mejač, Ivan Jan). Poučujejo tudi: ga. Angela Rajer zemljepis, ga. Angela Škofic petje in Pavle Rant zgodovino v Moronu, ga. Lenčka Malovrh v R. Mejii, ga. Terezija Marinšek, gdč. Saša Hartman in Boris Pavček (petje) v San Martinu, Lovre Jan in gdč. Marica Urbanija v Slov. vasi. Prav tako pomagajo pri pouku: ga. Marjana Marn (petje, ročno delo in telovadba) v Buenos Airesu, gdč. Vika Homan v Floridi, ga. Pavlina Lipušček, gdčni. Marija Mehle in Majda Tomažin v San Justu ter gdč. Milka Burja v Slovenski vasi.

Tečaji so razdeljeni v skupine, te pa na oddelke. Vseh oddelkov je 58. V Transradiu je tudi otroški vrtec. ...

Svobodna Slovenija, 15. novembra 1962 - št. 46

mesto. Predstavniki razdrobljene sirske opozicije so se medtem pripravljali na pogovore o prihodnosti opozicije v Katarju. Po pričakovanjih naj bi ZDA zbrane pozvale k vzpostavitvi nove organizacije, ki bi združila čedalje bolj razdrobljeno protivladno stran.

RESUMEN DE ESTA EDICION

No olviden sufragar este domingo 11 de noviembre de 9 a 17 hs. en la embajada eslovena (Av. Santa Fe 846, piso 6º). Participen con su voto en la elección del nuevo presidente de Eslovenia.

DÍA DEL MAESTRO EN SAN JUSTO

El 6/10 pasado, los alumnos del curso esloveno Bantičeva šola recordaron al beato Slomšek y festejaron el día del maestro. Durante todo el mes de septiembre los alumnos se acercaron a los textos de Slomšek con actividades acordes a sus edades que se expusieron el día del acto. Los alumnos cantaron, representaron cuentos y recitaron versos escritos por ellos mismos. (Pág. 3)

EL GRUPO ORLEK DE GIRA POR SUDAMÉRICA

Tras una larga organización finalmente, en las primeras semanas de octubre, se inició la gira por Latinoamérica del grupo Orlek. Esta comenzó el 5 de octubre con un concierto en San Pablo (Brasil) donde los recibió Martin Černugelj y según sus dichos, la actuación superó las expectativas. Al día siguiente tuvieron su primera presentación en el centro esloveno de San Martín. El domingo 7/10 fue el turno de Uruguay, en su aniversario nro. 77 - los recibió, la secretaria de la Asociación Triglav en Montevideo Teresa Raibar. El 10/10 el embajador Tomaž Mencin recibió al grupo en la embajada eslovena en Bs. Aires. Las presentaciones siguieron en Rosario - allí los recibieron Leandro Barba Palacios (secretario y director del grupo folclórico Vesel slovenski duh) y Rosa Polh (la vicepresidenta de la Asociación Triglav Rosario). La despedida fue nuevamente en San Martín. El contacto con el grupo lo estableció el referente cultural sanmartinense Dr. Viktor Leber. Nadie pudo resistirse a la música y en todos los espectáculos el baile fue una consecuencia inevitable. ¡Gracias por su visita! (Pág. 3)

SLOVENSKI DAN - DÍA ESLOVENO

El último domingo de octubre los eslovenos de la Argentina celebramos el 57 º Día de los Eslovenos, este año, conjuntamente con el aniversario nro. 45 del centro esloveno Slovenska Pristava de Castelar. Primeramente se izaron las banderas nacionales, en presencia de los invitados y amigos que luego participaron de la misa en el salón del Centro, que ofreció el delegado pastoral Dr. Jure Rode. Durante la misa cantó el coro de Pristava, dirigido por Anka Savelli Gaser. Tras el almuerzo se desarrolló el programa cultural. La bienvenida la expresó el presidente de Slovenska Pristava, Andrej Golob. Luego siguieron los saludos del presidente de Eslovenia Unida, Franci Žnidar y del embajador esloveno Tomaž Mencin. Las palabras centrales estuvieron a cargo de Nadica Kopač Grohar. Sobre el escenario, especialmente preparado para la ocasión, se presentaron números en los que participaron varios centros eslovenos. En los números de baile se lucieron los grupos folklóricos de Slovenska vas (Lanús), Vesel Slovenski duh (Rosario), Maribor (Carapachay), Mladika (San Justo), Pristava (Castelar). En esta oportunidad los coros mixtos le cedieron el lugar a un quinteto femenino de Ramos Mejía y a un grupo femenino de Pristava; un solo de guitarra nos deleitó con Adiós Nonino. También representaron una escena de la obra de Willemptart "Gringo" donde los recién llegados eslovenos mostraron algunas de las dificultades idiomáticas que debieron sortear en aquellos años. Entre los números artísticos, se recitaron poesías de autores eslovenos. (Págs. 4 y 5)

LA BALANDRA

Es el título de la revista narrativa trimestral que dirige y edita su creadora Alejandra Laurencich y que cumplió su primer año de existencia. Los festejos se realizaron en la librería Hernández con un panel de reconocidas personalidades del mundo de los libros. Recordemos, que en su primer número incluyó a autores eslovenos, temática que repitió en el cuarto y último número del año. *La balandra (otra narrativa)* es un nuevo espacio para la difusión de la literatura eslovena. (Pág. 6)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Žnidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar in esloveniau@gmail.com
Za Društvo ZS: Franci Žnidar / **Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Nadica Kopač Grohar, Uršula Urbančič, Lučka Oblak, Viktor Leber, Marko Vombergar, Metka Mizerit, Veronika Kremžar Rožanec in Rok Fink.
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 500.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 635.-; beli papir \$ 710.-; Bariloche; \$ 560.-; obmejne države Argentine, 215.- US dol.; ostale države Amerike, 225.- US dol.; ostale države po svetu, 235.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 165.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**
Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
de Lucía Bogataj
 Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
 Tel. 4441-1264/1265

TTS VIAJES
Alenka Vivod
 5294/3884
 155/660/0859 - avivod@ttsviajes.com
GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel./Fax: 4602-7386.

E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683

e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

Apetit od tor-ka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

**VALUTNI TEČAJ
 V SLOVENJI
 6. novembra 2012**

1 EVRO	1,28 US dolar
1 EVRO	1,27 KAD dolar
1 EVRO	6,26 ARG peso

OBVESTILA

SOBOTA, 10. novembra:

Sklepna prireditev tečaja RMB, v Slovenski hiši.

Obisk mons. Andreja Stanovnika, ob 19. uri v cerkvi Señor de los Milagros (Munilla 1190, Morón).

RAST XLII, pripravlja poslovlilni ples RASTi XLI in za vso mladino, ob 22. uri v Našem domu San Justo.

NEDELJA, 11. novembra:

65. obletnica mašniškega posvečenja č. g. Janeza Petka CM, ob 11.30 uri sv. maša v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi.

Predsedniške volitve v Sloveniji. Slovenski državljani v Argentini volijo na veleposlaništvu (**Avda. Santa Fe 846, 6. nadstropje**) od 9. do 17. ure. Prinesite s seboj osebno izkaznico.

ČETRTEK, 15. novembra:

ZSMŽ San Martin bo imela mesečni sestanek v Domu ob 16h. Posvečen bo bl. A. M. Slomšku. Vsi lepo vabljeni!

SOBOTA, 17. novembra:

Literarni večer poezije »Noč rime pod južnim križem«, ob 20. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 18. novembra:

60. obletnica društva Slovenka vas

PETEK, 23. novembra:

Glasbeni večer, ob 21. uri na Slovenski Pristavi.

SOBOTA, 24. novembra:

Srečanje mladih s p. Tomažem Mikušem DJ, ob 19. uri v Našem domu San Justu

III Evropski večer, ob 19.30 uri v Slovenskem domu v Carapachayu.

NEDELJA, 25. novembra:

Praznik KRISTUSA KRALJA, ob 10. uri v Slovenski hiši.

SLOVENCİ IN ŠPORT

MLADI PLEZALEC

Slovenski plezalec Domen Škofic je na prvem mladinskem evropskem prvenstvu v francoskem Gemozacu osvojil zlato kolajno v težavnosti. Osemnajstletni plezalec je tako še dopolnil svojo zbirko odličij z mladinskih tekmovalanj, ne nazadnje je tudi mladinski svetovni podprvak, lani pa je bil svetovni prvak med kadeti.

ULTRAMARATONSKI KOLESAR

Slovenski ultramaratonski kolesar Marko Baloh je nastopil na svetovnem prvenstvu v 24-urnem kronometru v dolini Coachella v Kaliforniji in si prikolesaril naslov prvaka. Za njim sta končala Američana Adam Bickett in Dave Haase. Za Baloha to ni bila dirka ob koncu sezone 2012, ampak ena od pripravljanih dirk na nov naskok na zmago na dirki prek Amerike 2013 (Raam).

TENIŠKA LESTVICA

Grega Žemlja, ki je na challengerju v nemškem

Poizvedba

Sorodniki iz Slovenije iščejo sled za gospo **Kati Jančič**, rojeno v Ljubljani 2. 8. 1921. Po prihodu v Argentino se je poročila. Ona in mož (**Ervin Grau**) sta domnevno že umrla. Živijo pa še njuni otroci, vsi s priimkom Grau: Cristina Lidia, Ricardo Alberto, Roberto Enrique, Rudi Marcelo in Alexandra Eugenia. Kdor ima o njih kak podatek, prosimo, da ga sporoči uredništvu.

Eckentalu nastope končal v četrtfinalu, je izgubil dve mesti in je sedaj 53. Slovenija ima ponovno tri igralce med prvo stoterico. Poleg Žemlje sta v tem krogu še Aljaž Bedene, ki je pridobil eno mesto in je 91., Blaž Kavčič pa se je s 105. mesta prebil na 99. mesto.

Med tenisačicami je najboljša Slovenka Polona Hercog, ki je izgubila dve mesti in je 80.

ANJE KLINAR NE BO NA EVROPSKEM PRVENSTVU

Plavalka Anja Klinar, desetouvrščena z olimpijskih iger v Londonu, ima huje poškodovan gleženj. Po besedah njenega trenerja Mihe Potočnika je s tem v odpoved evropskega prvenstva v Franciji »zabit še zadnji žebelj«. »Glede na zdravniške izvide pričakujem, da bo vsaj tri tedne plavala po malce prilagojenem programu,« je poškodbo pokomentiral trener.

Obvestilo o izmenjavi študenta

Preko organizacije AL-SEC je predvidena realizacija projekta Medkulturni dialog, kar pomeni, da bo potekala izmenjava študenta Slovenca iz Argentine v Vrtec Bled. Pri ravnateljici Andreji Novšak dobite vse potrebne informacije o predvidenem začetku in pogojih sodelovanja. Organizatorji predlagajo prihod študenta v Slovenijo v mesecu kulture - februarja za 4-6 tednov. Zainteresirani kandidati pišite na email: andreja.novsak@vrtec-bled.si.

OSEBNE NOVICE

Nova diplomantka

Na podjetniški univerzi UADE v Buenos Airesu je 24. oktobra diplomirala **Karina Veronika Novak** in postala uradna prevajalka angleškega jezika. **Čestitamo in ji želimo obilo uspehov!**

DAROVI

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena je NN Ramos Mejia daroval 500.- pesov namesto venca Tonetu Podržaju.

Za ZSMŽ San Martin sta darovali ge. Katica Dimnik in Saša Golob 300 pesov v spomin prijatelju pok. Tonetu Podržaju.

Bog plačaj!

Prenovljen grad Strmol

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Republike Slovenije je v sodelovanju z restavratorsko stroko s pomočjo evropskih sredstev v celoti prenovilo grad Strmol pri Cerkljah na Gorenjskem.

Grad, ki bo skupaj z obnovljenimi pripadajočimi objekti poslej služil tudi v turistične namene, že pričakuje prve goste. Kot je na novinarski konferenci pojasnila vodja obnove in v.d. direktorice direktorata za kulturno dediščino na ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Damjana Pečnik, so se za prenovu gradu odločili iz statičnih razlogov, saj se je severni trakt pričel posedati. Nujna je bila tudi posodobitev električnih in vodovodnih inštalacij. Ob odločitvi, da bo grad poslej poleg protokolarnim dogodkom služil tudi turizmu, je potrebna celovita prenova kuhinje in ureditev novih kopalnic. Za revitalizacijo kompleksa pa sta bila obnovljena še hlev, kjer so odslej večnamenske dvorane, in švicarija, kjer se ureja gostinski lokal. Poleg tega je bila obnovljena še lovska koča, hudournik, ki je ogrožal gospodarska poslopja, pa je bil speljan v novo strugo.

»Osnovno izhodišče prenove je bilo, da se ohrani podoba, ki jo je gradu leta 1936 dal njegov zadnji lastnik Rado Hribar,« je pojasnila Pečnikova in spomnila, da je bila to prva znana prenova grajske arhitekture po načelih restavratorske stroke pred drugo svetovno vojno.

Med vojno in po njej je

Strmol poleg gradu Snežnik edini ohranil svojo opremo.

Pohištvo in umetnine ter poslikave so sedaj v celoti restavrirali in prostore funkcionalno zapolnili tako da služijo potrebam gradu, je povedala konservatorica iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Nika Leben. V gradu je odslej urejenih 11 grajskih soban, v katerih lahko prebivajo gostje. Za različne dogodke je urejenih 11 salonov in drugih prostorov, poimenovanih po družinskih članih Rada in Ksenje Hribar. Na njuno zgodbo in prenovljenega gradu osredotoča Javni gospodarski zavod Brdo - protokolarne storitve RS, ki upravlja s kompleksom. »Menimo, da smo dosegli osnovni cilj in prenovili grad za izvedbo turizma visokega razreda, za razvoj novih turističnih produktov ter za kongresni in kulturni turizem. Dvignili smo kakovost obstoječih protokolarnih storitev in poskrbeli za boljšo prepoznavnost in dostopnost kulturnega spomenika, kar je pomembno tudi za razvoj regije,« je poudarila Pečnikova.

**60. obletnica
 Društva Slovenska vas**

18. novembra 2012

- 11.00: Zbiranje gostov in dviganje zastav.
 11.30: Sv. maša v cerkvi Marije Kraljice, ki jo bo daroval škof Vinko Bokalič in somaševalci
 13.00: Slavnostno kosilo
 16.00: Akademija v dvorani Hladnikovega doma pod geslom: »USODE GOSPODAR SI TI« (Simon Gregorčič)
 17.30: Uprizoritev pod geslom: BO MOJ VNUK ŠE PEL SLOVENSKE PESMI?

Nato prosta zabava. Sodeluje Baires polka
 Prijave za kosilo na Te. 4267-1095 od 18,00 ure dalje

Vsi prisrčno vabljeni

Literarni odsek Slovenske kulturne akcije

vas prisrčno vabi na večer poezije

NOČ RIME POD JUŽNIM KRIŽEM

v soboto, 17. novembra ob 20. uri, v dvorani dr. Tineta Debeljaka v Slovenski hiši.

DRUŠTVO SLOVENSKA PRISTAVA

vas prisrčno vabi na

GLASBENI VEČER

V PETEK, 23. novembra 2012, ob 21. uri

Na sporedu glasba od klasike do veselih slovenskih narodnih pesmi
 Sodelujejo: Marjanka Grohar, Tatjana in Matjaž Rožanec, Facundo Sacco, German Zacoro Nielsen, pristavski ženski sekstet, moški ter mešani zbor.
Voditeljica Anka Savelli Gaser - Pomočnica voditeljice Marjanka Grohar
 Prostovoljni prispevki

Na razpolago večerja

República de Eslovenia 1856